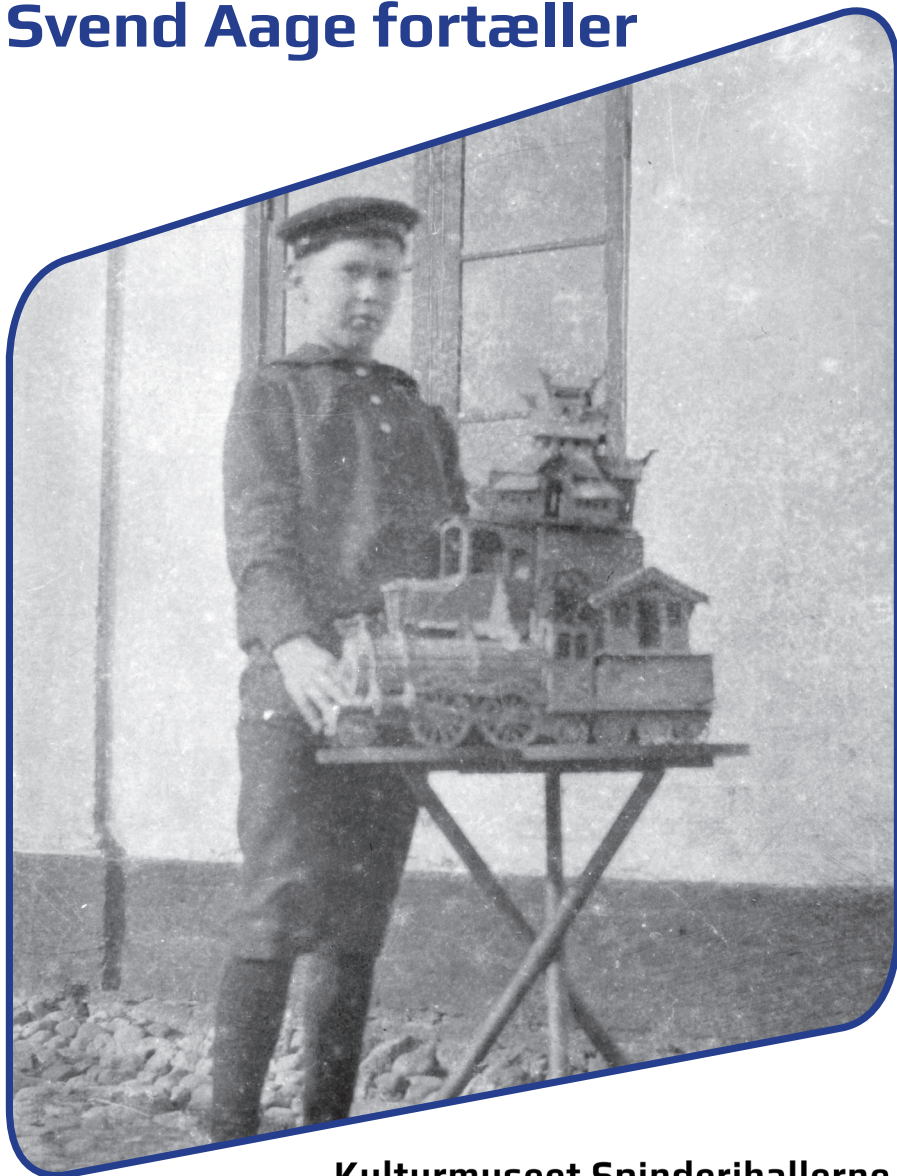

TIDSREJSEN

Svend Aage fortæller

Kulturmuseet Spinderihallerne

VEJLEMUSEERNE

- Find den blå vandkedel på et af komfurerne og sæt jer på gulvet foran komfuret.

- **Historieformidling:** Pædagogen/læreren viser billedet af Erik og oplæser historien om "Tyggegummikongen".
- **Aktivitet:** Den oplæste historie lægger op til en aktivitet, hvor børnene prøver kræfter med sure pligter eller sjove lege i gamle dage.

Historien om "Tyggegummikongen"

Da jeg var dreng, havde jeg en god ven, der hed Erik. Vi gik i klasse sammen og legede tit nede i gården, når vi kom hjem. Mange grinede af Erik. Mest fordi han havde en mærkelig far. Når jeg besøgte Erik, så jeg tit, at faren stod ude i køkkenet med gryder og pander. Erik trak undskyldende på skuldrene, men jeg smilede for mig selv. Specielt når vi kunne lugte, at noget var brændt på. En mand i et køkken, tænkte jeg. Selvfølgelig vil det gå galt. Men selv om vi grinede af ham, var det nok alligevel ham, der fik det sidste grin.

Da Erik og jeg var 12 år, kom han en dag hen til mig og spurgte, om jeg ville smage, og så rakte han mig en lille hvid klump. Jeg kiggede undrende på den. Jeg vidste godt, at hans far havde et

lille værksted, som han kaldte en fabrik. Her lavede han karameller og andet slik. Men jeg havde aldrig set sådan en lille hvid karamel. Den så mærkelig ud. Og med tanken om de forsøg han lavede i køkkenet, var jeg ikke helt sikker på, om jeg turde smage. Erik tog en i munden og tyggede på den.

Så tænkte jeg, at det vist ikke kunne være helt farligt og stak min i munden. Det virkede mærkeligt. Først var det hårdt, men så blev det blødt. Og det forsvandt ikke som en karamel. Jeg kunne tygge og tygge på det. Jeg kan fortælle dig, at det var Danmarks første tyggegummi.

Eriks far Holger havde set gummimassen på en udstilling i London. Han havde fået noget med hjem. Og nu havde han eksperimenteret og fundet ud af at lave tyggegummi.

Så de forsøg vi grinede af hjemme i deres køkken blev til en af verdens største tyggegummi-fabrikker.

Og mange har arbejdet på Dandy-fabrikken i Vejle. Det skyldtes alt sammen, at Eriks far brugte mange, mange timer og gryder i deres lille køkken i Nørregade i Vejle.

Tænk på det næste gang du tygger på et stykke tyggegummi.

Men de gamle komfurer du ser her blev nu mest brugt af kvinder. Kvinderne lavede mad eller varmede vand til kaffe og te eller opvaskevand. For der var ikke varmt vand i vandhanen, da jeg var barn.

Vandet skulle varmes op på et komfur eller i en gruekedel, som den runde jernkedel med trælåg. Kan I se den?

En gruekedel blev fyldt med vand, der blev varmet op med kul underneden. Derefter hældte man det beskidte vasketøj ned i kedlen. Når tøjet havde ligget i blød i noget tid, var det lettere at skrubbe tøjet rent, inden man hængte det til tørre på en tørresnor. Men jeg siger dig, det var hårdt arbejde! Tøjet blev tungt at løfte, når det var vådt.

Og jeg skulle også hjælpe til. Min opgave var at hente kul til at varme kedlen op. Og det var tungt arbejde!

Og nu er I jo på besøg – kan I så ikke hjælpe mig? Det vil være en stor hjælp, kan I tro.

Aktivitet:

Hjælp Svend Aage med at hente kul til komfuret, så der kan tændes op til madlavning eller vand til vasketøj.

- Inddel børnegruppen i to grupper.
- Hold 1 starter, mens hold 2 hepper.
- Hold 1 stiller sig op på en lang række ved den fyldte kulkasse.
- Nu gælder det om at fylde de to kulspande med kul og gå ned til den tomme kulkasse. Husk at hjælpe hinanden og skiftes til at gå med spandene.
- Tøm de fyldte kulspande i den tomme kulkasse.

- Hold 1 har løst opgaven, når alt kul er flyttet fra den fyldte til den tomme kulkasse.
- Nu er det hold 2 der starter, mens hold 1 hepper.
- I skal nu se på kortet og finde den næste fortælling.